

Nr 23.

Ankom till Riksdagens kansli den 2 maj 1911 kl. 5 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring af §§ 5, 6 och 15 regeringsformen.

Uti en inom Första kammaren väckt motion, nr 44, hafva herrar *Blomberg* och *Steffen* föreslagit

»att Riksdagen måtte såsom hvilande till vidare grundlagsenlig behandling antaga följande förslag till ändrad lydelse af §§ 5, 6 och 15 regeringsformen:

Regeringsformen.

§ 5.

Statsrådet skall bestå af tio ledamöter, bland hvilka — — — —
ledamöter af statsrådet.

§ 6.

Af statsrådet skola sju vara chefer och föredragande, hvar för sitt departement, nämligen:

- ministern för utrikes ärendena för utrikesdepartementet;
- en chef för justitiedepartementet;
- en chef för försvarsdepartementet, hvilken tillika vare Konungens rådgifvare i kommandomål;
- en för civildepartementet;
- en för jordbruksdepartementet;

en för finansdepartementet;
 en för ecklesiastikdepartementet.

Den närmare fördelningen af ärendena, departementena emellan, bestämmes af Konungen genom en särskildt utfärdad, offentlig kungjord stadga.

Bland de tre statsråden utan departement böra minst två hafva förvaltat civil beställning.

§ 15.

Kommandomål, hvarmed förstås sådana, som Konungen, i egenskap af högste befälhafvare öfver krigsmakten till lands och sjöss, omedelbarligen besörjer, må Konungen, då han själf förer riksstyrelsen, afgöra i närvaro af chefen för försvarsdepartementet. Honom åligge, vid ansvar, att, då dessa mål — — — — göra det afseende, honom godt synes.»

Till stöd för detta förslag hafva motionärerna åberopat, hvad som i detta afseende anförts i den af herr Blomberg afgifna motionen nr 43 i Första kammaren. Ifrågavarande motivering är af följande lydelse:

»Ett steg mot den successiva minskning i militärbördorna, vi afse, torde äfven den sammanslagning af landt- och sjöförsvarsdepartementen kunna innebära, hvarom Andra kammaren för sin del år 1908 beslutade en skrifvelse till Kungl. Maj:t, hvarför vi ånyo framställa förslag i detta syfte. Härtill torde så mycket större skäl förefinnas, som försvarskommittén saknat intresse att upptaga denna fråga.»

Uti en inom Andra kammaren väckt motion, nr 182, hafva herrar *A. C. Lindblad, Hj. Branting, F. W. Thorsson, Gustaf Strömberg, Värner Rydén, A. J. Christierson, Herm. Lindqvist, Bernh. Eriksson, L. J. Carlsson, E. C. Kropp, N. A:son Berg, Hjalmar Rissén, C. Winberg, N. Edv. Lindberg, J. A. Wallin, G. A. Rundgren, Johan Forssell, Joh. Åberg, Nils Persson, Viktor Larsson, C. E. Svensson, K. A. Borg, J. Hasselquist, Erik Palmstierna, O. H. Waldén, Sven Linders, Knut Tengdahl, Aug. Nilsson, Carl Lindhagen, Ernst Söderberg, J. T. Johansson, Sven Persson, E. A. Leksell* och *Charles Lindley* framställt samma förslag, som herrar Blombergs och Steffens ofvan återgifna, och till stöd för detta förslag hänvisat till den motivering, hvilken anförts i den i Andra kammaren af nyssnämnda motionärer väckta motionen nr 180, och hvilken är af samma lydelse som den härofvän citerade motiveringen i herr Blombergs motion, nr 43, i Första kammaren.

Efter hvad till utskottets kännedom kommit är frågan om landt- och sjöförsvarsdepartementens sammanslagning till ett departement för närvarande föremål för utredning af den så kallade departementalkommittén. Ehuru väl utskottet för sin del finner tanken på en förening af de båda departementen vara synnerligen beaktansvärd, såsom beredande ökad möjlighet för en kraftig samverkan mellan de olika grenarna af försvarsväsendet, synes det dock utskottet ej vara lämpligt, att Riksdagen genom positivt beslut rörande ifrågavarande spörsmål redan innevarande år skulle föregripa resultatet af den fullständiga utredning, hvarmed departementalkommittén nu är sysselsatt.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att herrar Blombergs och Steffens samt herr Thorssons m. fl. förevarande motioner icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 maj 1911.

På utskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

Reservationer:

af herrar af *Callerholm, Nilsson, Ericsson, Berg, Edén* och *Gripensstedt*, som anført:

Med anledning af en vid 1908 års riksdag väckt motion hemställde dåvarande konstitutionsutskottet, att Riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t ville vid behandlingen af frågan om omreglering af statsrådet och inrättande af nya statsdepartement taga i öfvervägande, huruvida de båda försvarsdepartementen lämpligen kunna och böra sammanslås till ett departement. Denna utskottets hemställan antogs af Andra kammaren, men afslogs af Första kammaren. Sedan dess har, enligt vår mening, öfvertygelsen om den stora önskvärdheten, för att icke säga nödvändigheten af hela försvars-

väsendets sammanförande under gemensam ledning blifvit allt starkare, och vi hålla före, att Riksdagen bör begagna det tillfälle, som förevarande motion gifver, till att gifva uttryck för en sådan öfvertygelse. Den omständigheten, att den s. k. departementalkommittén för sin del har frågan under behandling, synes oss på intet sätt böra förhindra Riksdagen att uttala sin allmänna ståndpunkt i frågan, om också däraf torde följa, att någon formulerad förändring af vederbörliga grundlagsbestämmelser icke bör från Riksdagens sida nu ske.

På grund häraf hafva vi ansett, att utskottet bort hemställa,

att Riksdagen må, i anledning af förevarande motion, i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t ville vid behandlingen af frågan om statsdepartementens omreglering fästa sin uppmärksamhet vid önskvärdheten däraf, att de båda försvarsdepartementen varda sammanslagna till ett departement;

af herrar *Sjöholm* och *Clason* i fråga om utskottets motivering.

Det skulle här antecknas, att herrar *Nyström* och *Uppström* samt friherre *Bonde* icke deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.
